

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2024/037 van 22 maart 2024

INLEIDENDE SAMENVATTING

De bewindvoerder van de moeder tekent beroep aan tegen de terugvorderingsbeslissing van de uitbetalingsactor waarbij het Groeipakket voor de kinderen voor de periode van januari 2023 tot en met november 2023 wordt teruggevorderd.

De uitbetalingsactor stelt op 2 december 2022 verschillende plaatsing- en annuleringsberichten te hebben ontvangen voor de drie kinderen; de D227 (de financiële beslissing met betrekking tot de betaling van het 1/3de van het Groeipakket) stelt zij ontvangen te hebben op 17 december 2022. Het dossier werd in onderzoek gezet vanaf maart 2023, waarna het in december 2023 opnieuw behandeld werd. Ondanks de plaatsingsberichten ging de uitbetalingsactor toch over tot een betaling van het 1/3 aan de moeder terwijl dit bedrag op de spaarrekening van de kinderen betaald diende te worden op basis van de D227 die de uitbetalingsactor reeds op 17 december 2022 ontving.

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering **gegrond** is in die zin

- dat de uitbetalingsactor een fout gemaakt heeft bij de betaling van de gezinsbijslagen voor de maanden juli en augustus 2023 doch dat de uitbetalingsactor spontaan zou zijn overgegaan tot regularisatie van deze bedragen waardoor de terugvordering nog slechts betrekking zou hebben op een bedrag van 319,97 euro;
- dat de uitbetalingsactor eveneens een fout gemaakt heeft door het 1/3de van de gezinsbijslagen voor de periode van januari 2023 tot en met juni 2023 en van september 2023 tot en met november 2023, voor de kinderen aan de moeder uit te betalen, aangezien zij het 1/3de van het Groeipakket voor die maanden diende te betalen op de spaarrekening van de kinderen en het overige 2/3de van het Groeipakket verder betaald diende te worden aan het Agentschap Jongerenwelzijn, doch dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet toepassing kan vinden zodat de terugvorderingsbeslissing van de uitbetalingsactor dient te worden geannuleerd.

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE

GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2024/037

22 maart 2024

REPERTORIUMNR. GC/24/A0013

INZAKE : Mevrouw, wonende te
.....;

- Verzoekster –

Hebbende als bewindvoerder: Mr.

.....;

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te

.....

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat door de bewindvoerder van verzoekster werd ingediend per e-mail d.d. 8 januari 2024 bij de Geschillencommissie Groeipakket¹, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 21 december 2023;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 11 januari 2024 waarbij aan verzoekster en haar bewindvoerder de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 22 maart 2024 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat verzoekster noch haar bewindvoerder de hoorzitting van 22 maart 2024 bijwonen;

Gelet op het feit dat verwerende partij niet aanwezig is of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 22 maart 2024;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verwerende partij kent vanaf 1 januari 2019 het Groeipakket (inclusief een sociale toeslag) toe voor de volgende kinderen van verzoekster, namelijk (°2008), (°2006), (°2006) en (°2001).

Bij beschikking van het Vredegerecht te d.d. 12 februari 2015 werd Mr. aangeduid als bewindvoerder over de goederen van verzoekster.

Bij vonnis van de Familierechtbank te d.d. 24 april 2020 werd verzoekster aangeduid als de ontvanger van de gezinsbijslagen voor de 4 kinderen.

Op basis van de plaatsingsberichten die verwerende partij ontving, beschouwde zij de kinderen als geplaatst (sinds 1 september 2014 in het). Er werd enerzijds beslist dat het 1/3de van het Groeipakket voor de drie kinderen voor de periode (van 15 januari 2009) tot 1 september 2022 aan de vader betaald diende te worden. Anderzijds werd beslist dat het 1/3de van het Groeipakket vanaf 1 september 2022 voor de 3 kinderen op de spaarrekening van de jongeren betaald diende te worden. Dit werd door het team plaatsingen van het Agentschap Opgroeien aan verwerende partij gemeld bij beslissingen d.d. 17 december 2022. Verwerende partij zette het dossier van de kinderen van verzoekster nadien in onderzoek vanaf maart 2023. In december 2023 ging verwerende partij over tot herziening van het dossier, waarbij zij 2/3de betaalde aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn). Het 1/3de voor de kinderen werd vanaf januari 2023 correct uitbetaald op een spaarrekening van het kind. Het 1/3de voor de kinderen werd in de periode van januari 2023 tot en met juni 2023 en vanaf september 2023 tot en met november 2023

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

echter eveneens betaald aan verzoekster, net zoals de supplementaire toeslag in april 2023 en het volledige Groeipakket voor de maanden juli en augustus 2023 omdat de kinderen die maanden niet meer geplaatst waren.

Bij beslissing d.d. 21 december 2023 is verwerende partij overgegaan tot terugvordering van verzoekster van een bedrag van in totaal 2.348,36 euro voor de periode van januari 2023 tot en met november 2023. Dit werd eveneens bij brief van dezelfde datum aan de bewindvoerder van verzoekster verstuurd, waarin gemeld werd dat verzoekster vanaf januari 2023 geen recht meer had op Groeipakket voor de kinderen, aangezien het Groeipakket op een spaarrekening van de kinderen gestort diende te worden vanaf 1 september 2022 en dat er een bedrag van 0,00 euro werd teruggevorderd.

De bewindvoerder van verzoekster tekende per e-mail d.d. 8 januari 2024 beroep aan bij de Geschillencommissie Groeipakket tegen hogergenoemde terugvorderingsbeslissing, stellende dat de kinderen niet geplaatst zijn, maar dat zij op internaat verblijven en dat de situatie al jaren ongewijzigd is.

3. Standpunt van verzoekster:

De bewindvoerder van verzoekster stelde in zijn verzoek per e-mail d.d. 8 januari 2024 het volgende:

*“Ik ben bewindvoerder van Mevrouw, wonende te (zie bijlage)
U vindt als bijlage een beslissingen vanwege die ik namens pupil wens te betwisten.*

Reden:

De kinderen van pupil (.....) zijn helemaal niet geplaatst in een instelling. Zij gaan wel op internaat tijdens de schoolweken,

Doch dit is uiteraard geen instelling. Ik begrijp ook niet waar deze informatie plots vandaan komt ...

De situatie is al jaren ongewijzigd.

Dank om Uw beslissing (in bijlage) dan ook te willen herzien en te willen oordelen dat pupil wel degelijk recht heeft op het groeipakket, alsnog geen terugbetalingen dient te doen.

De begeleiding van pupil staat mee in cc.

Dank om het nodige gevolg te willen verlenen aan dit beroep.”

Daarbij werden volgende stukken gevoegd:

1. Beslissing van verwerende partij d.d. 21 december 2023
2. Beschikking van het vredegerecht te d.d. 12 februari 2015 met betrekking tot de aanstelling van Mr. als bewindvoerder over de goederen van verzoekster.

Per e-mail d.d. 19 januari 2024 bezorgde de bewindvoerder van verzoekster nog attesten van het internaat waar de kinderen van verzoekster verblijven en waarin geattesteerd wordt dat de kinderen bij verzoekster verblijven tijdens de weekends, de schoolvakanties en de lesvrije dagen.

De bewindvoerder stelt in deze e-mail nog het volgende:

“Ik verwijst naar het beroep dat ik heb ingesteld namens mevrouw, die bij mij onder bewindvoering staat.

*Ik voeg als bijlage nog een mail vanwege de Directeur van het internaat waar de kinderen verblijven, evenals de attesten waaruit blijkt dat de kinderen wel degelijk bij mijn cliënte verblijven tijdens de weekends, schoolvakanties en de lesvrije dagen.
Dank om deze stukken aan het dossier te willen voegen.”*

4. Standpunt van verwerende partij:

4.1. Beslissing van verwerende partij d.d. 21 december 2023 gericht aan de bewindvoerder van verzoekster, getiteld ‘Bijbetaling Groeipakket voor en’:

*“Wij hebben **jouw recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht** voor de periode van 01/2023 tot 11/2023.*

*Wij hebben vastgesteld dat je **nog recht hebt op € 0,00** voor de kinderen en Dit bedrag bestaat uit:*

-: *Basisbedrag, Leeftijdstoeslag en Schoolbonus*
-: *Basisbedrag, Leeftijdstoeslag en Schoolbonus*

..... zijn geplaatst in een instelling. De plaatsende overheid liet weten het derde van het Groeipakket vanaf 01/09/2022 op een spaarrekening van het kind moet worden gestort.

De plaatsingsberichten kwamen te laat binnen namelijk op 17/12/2022. Hierdoor ontvang je voor geen Groeipakket meer vanaf 01/01/2023.

(artikel 68 Groeipakketdecreet van 2018, artikel 8 BVR Begunstigden, artikel 2 MB van 15 maart 2019 houdende de nadere regels voor de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid).

Er is een schuld van 2.348,36 EUR voor de periode van 01/01/2023 tot 30/11/2023.

*Concreet betekent dit dat wij je **op 27/12/2023 € 0,00 betalen op rekeningnummer***

.....

(...)”.

4.2. Beslissing van verwerende partij d.d. 21 december 2023 gericht aan verzoekster, getiteld ‘Groeipakket: terugbetaling van onterecht ontvangen bedrag ...’:

*“We hebben vastgesteld dat je **€ 2.348,36 hebt ontvangen waar je geen recht op had.***

*We vragen je om **binnen 45 dagen € 2.348,36 terug te betalen.***

Hoe komen we tot deze beslissing?

*We hebben **jouw recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht** voor de periode van 01/01/2023 tot 11/2023.*

Je hebt geen recht op de sociale toeslag het Groeipakket voor

..... zijn geplaatst in een instelling. De plaatsende overheid liet weten het derde van het Groeipakket vanaf 01/09/2022 op een spaarrekening van het kind moet worden gestort.

*De plaatsingsberichten kwamen te laat binnen namelijk op 17/12/2022. Hierdoor ontvang je voor geen Groeipakket meer vanaf 01/01/2023.
(artikel 68 Groeipakketdecreet van 2018, artikel 8 BVR Begunstigden, artikel 2 MB van 15 maart 2019 houdende de nadere regels voor de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid).
Er is een schuld van 2.348,36 EUR voor de periode van 01/01/2023 tot 30/11/2023.*

Wij moeten 2.348,36 van je terugvragen.

(...)

De verjaringstermijn is 3 jaar (artikel 97 Groeipakketdecreet).

Dat betekent dat geen enkele betaling verjaard is.

Daarom vragen wij in totaal € 2.348,36 van je terug.

(...)

Kun je dit bedrag niet in één keer terugbetalen, dan kan je ons een afbetalingsplan voorstellen met een bedrag dat binnen je mogelijkheden ligt.

Je kunt ons ook vragen om je schuld (gedeeltelijk) kwijt te schelden.

Dan kan alleen als je bestaansmiddelen onder het grensbedrag van 1.795,57 euro liggen. Je mag het bedrag van je bestaansmiddelen verminderen met voor je partner en voor elk kind in je gezin met recht op gezinsbijslag.

Bovendien moet je voldoen aan één van deze voorwaarden:

- *Je kon niet op de hoogte zijn van de informatie die de onterechte betaling veroorzaakte;*
- *Jij, je partner of je kinderen met recht op een Groeipakket hebben behartenswaardige fysieke of mentale moeilijkheden;*
- *Er zijn externe omstandigheden waardoor de terugvordering van de schuld niet aangewezen is, zoals bijvoorbeeld een zware woningbrand.*

Als er twee begunstigden zijn van het Groeipakket, dan staan beiden ook samen in voor de schulden in het Groeipakket.

We kunnen de schuld bij elke begunstigde afzonderlijk terugvorderen. Als we de schuld bij één van beide begunstigden geheel of gedeeltelijk kwijtschelden, dan kunnen we de totale schuld toch nog volledig terugvorderen bij de andere begunstigde.

(...).”

4.3. Standpunt van verwerende partij zoals meegedeeld aan het secretariaat van de Geschillencommissie per e-mail d.d. 22 februari 2024:

Per e-mail d.d. 22 februari 2024 deelde verwerende partij het volgende standpunt mee aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

“Op 27/04/2016 ontving voor het dossier een brevet van om de betalingen voor de kinderen over te nemen (zie bijlage). Op dit brevet wordt vermeld dat de kinderen

..... via het Agentschap Jongerenwelzijn geplaatst zijn in een internaat. Het een derde komt toe aan hun vader, is niet geplaatst en voor haar werd kinderbijslag/Groeipakket betaald tot 31/03/2021 (einde recht).

Sinds 01/2019 betaalt Groeipakket voor de drie kinderen in de verdeling 1/3de – 2/3de. De kinderen zijn geplaatst in het internaat (artikel 68§1 GPD, artikel 8 BVR Begunstigden).

..... ontvangt op 27/05/2020 een vonnis dat bepaalt: “Machtigt in de onderlinge rechtsverhouding van partijen om de kinder(gezins)bijslagen voor hun kinderen rechtstreeks in ontvangst te nemen, evenwel vanaf dan onder de verplichting om binnen de 10 dagen na ontvangst ervan een bedrag ten belope van 18% ervan door te storten aan” Als gevolg daarvan betaalt vanaf 05/2020 in **sommendelegatie aan de moeder**.

Tot op heden ontving steeds D227 berichten met verlengingen van de plaatsing voor elk van de drie kinderen. De bewindvoerder van betrokkene beweert dat de kinderen op internaat verblijven; de ontvangen documenten D227 bewijzen dat de kinderen geplaatst zijn.

Op 17/12/2022 ontving voor de drie kinderen telkens twee financiële beslissingen (zie bijlagen). Een eerste D227 met einde bestemming van het een derde aan de vader die voor de kinderen het derde van de kinderbijslag/het Groeipakket ontving tijdens de periode 15/01/2009 tot 1/09/2022. De tweede D227 bepaalt dat het een derde van het verschuldigde Groeipakket voor elk van de kinderen moet worden betaald op een eigen spaarboekje vanaf 1/09/2022.

Vanaf 01/2023 betaalt voor elk kind in een eigen dossier en wordt een derde van het verschuldigde Groeipakket betaald op een spaarboekje (Toelichtingsnota 16). Mevrouw heeft door de nieuwe beslissingen ivm het derde van het Groeipakket vanaf 01/2023 geen recht meer op betalingen voor de kinderen

..... is dan ook van mening dat de regelgeving correct is toegepast: de kinderen zijn wel degelijk geplaatst (zie documenten D227 in bijlage).”

4.4. Bijkomende e-mail van verwerende partij d.d. 15 maart 2024 naar aanleiding van gevraagde verduidelijking door het secretariaat van de Geschillencommissie:

“Hierbij vindt u het antwoord met de bijlagen.

We betaalden in dit dossier zowel het basisbedrag als de sociale toeslag, 50% van de moeder en 50% van de vader, aan de moeder op basis van het vonnis dd. 24/04/2020 (zie bijlage).

Op 2/12/2022 ontvingen we verschillende plaatsing- en annuleringsberichten voor de drie kinderen.

Om geen onterechte betalingen meer te doen werd het dossier in onderzoek gezet vanaf 03/2023.

Het dossier wordt pas in 12/2023 opnieuw behandeld.

Verzoekster noch de vader contacteerde ons met de vraag waarom we ze geen Groeipakket meer ontvingen voor de kinderen. Pas na het versturen van onze terugvorderingsbrieven kwam er reactie en dit enkel van de vader.

In 12/2023 wordt het dossier herzien van 09/2022 tot en met 11/2023 op basis van volgende ontvangen D227. Ik geef als voorbeeld, maar het loopt voor de twee andere kinderen parallel.

- >>> D227(P) bericht van 16/12/2021: annulatie bericht 05/06/2021: 18/04/2021 – 10/12/2021 van 18/04/2021 – 09/12/2021
- >>> D227(P) bericht van 16/12/2021: van 18/04/2021 – 09/12/2021
- >>> D227(P) bericht van 16/12/2021: van 31/08/2022 – 09/12/2022
- >>> D227(P) bericht van 16/12/2021: van 09/12/2021 – 30/06/2022 VERLENING VAN PLAATSING TOT 06/ 2022
- annulatiebericht van 16/12/2021 = 02/12/2022 = D227p voor geplaatst van 31/08/2022 tot 09/12/2022 in
- 02/12/2022 = D227p voor geplaatst van 31/08/2022 tot 24/11/2022 in
- 02/12/2022 = D227p voor geplaatst van 24/11/2022 tot 30/06/2023 in
- 02/12/2022 = D227p voor geplaatst van 31/08/2023 tot 24/11/2023 in
- annulatiebericht van 02/12/2022= 22/11/2023= D227p voor geplaatst van 31/08/2023 tot 24/11/2023 in

Het te veel uitbetaalde 2/3de tot 03/2023 wordt teruggevorderd van de begunstigde, zowel van het basisbedrag als van de sociale toeslag.

Het 2/3de voor de periode van 09/2022 – 06/2023 en van 09/2023 - 11/2023 wordt uitbetaald aan de instelling.

De ontstane schuld van het 2/3de voor de maanden 09/2022 - 03/2023 van de begunstigde wordt direct aan 100% ingehouden op het bedrag waarop de begunstigde wel nog recht had: het 1/3de voor de periode 04/2023 – 06/2023 en van 09/2023 - 11/2023. Voor de maanden 07/2023 – 08/2023 ontvangen de begunstigden het 3/3de van het Groeipakket en de sociale toeslag, geen van de drie kinderen is in die periode geplaatst.

Nadien wordt opgemerkt dat we ook voor en tweemaal een D227 met bestemming 1/3de ontvingen. De ene is einde 1/3de aan de vader tot 1/09/2022 en een tweede met begin 1/3de op een spaarboekje vanaf 1/09/2022.

In de vorige berekening (21/12/2023) werd enkel rekening gehouden met de wijziging bestemming van het 1/3de voor Voor haar betaalden we vanaf 01/2023 al correct het een derde op haar spaarboekje.

Het dossier wordt, ook in 12/2023, opnieuw herzien, dit keer vanaf 01/2023. De betalingen van het 1/3de tot 12/2022 zijn te goeder trouw omdat we de beslissing maar binnenkregen op 17/12/2022.

Het 1/3de van het basisbedrag en de sociale toeslag voor de periode van 01/2023 – 06/2023 en van 09/2023 – 11/2023 en van de supplementaire toeslag voor 04/2023 worden voor en teruggevorderd en uitbetaald op de spaarboekjes van de betreffende kinderen.

Mevrouw werd in onze brief van 21/12/2023 ingelicht dat ze vanaf 01/2023 geen Groeipakket meer zal ontvangen omdat de plaatsende overheid ons liet weten dat het Groeipakket op een spaarrekening van het kind moet worden gestort (zie bijlage).”

4.5. Bijkomende e-mail met antwoorden van verwerende partij d.d. 21 maart 2024 op onderstaande vragen van secretariaat van de Geschillencommissie:

- Als ik het goed begrijp, heeft de terugvordering in de brief d.d. 21 december 2023 voor de maanden januari 2023 – juni 2023 en voor de periode van september 2023 – november 2023 enkel betrekking op de betalingen van het 1/3de ? Er is dus in huidig geschil geen betwisting over de terugvordering van het 2/3de voor de periode vóór 1 januari 2023?

“Correct, dit heeft enkel betrekking op het 1/3 vanaf 01/2023 voor en Er is geen betwisting over de terugvordering van het 2/3de.”

- De terugvordering voor de maanden juli en augustus 2023 (in de terugvorderingsbeslissing d.d. 21 december 2023) valt dan weg? Dus deze bedragen (311,68 euro + 247,56 euro voor én 236,56 euro + 182,44 euro voor) dienen dan sowieso in mindering te worden gebracht? Werd hiervoor een aangepaste brief aan betrokkene verstuurd?

“Ik heb het dossier aangepast voor de maanden juli en augustus 2023. Mevrouw heeft nog recht op de volledige gezinsbijslag voor de maanden juli en augustus 2023 voor haar drie kinderen Daardoor heeft ze nog recht op € 269,44 en € 215,32 voor, € 334,91 en € 280,79 voor en € 403,85 en € 349,73 voor, respectievelijk voor juli en augustus. Daarnaast heeft ze ook nog recht op € 174,35 voor Dit is het 2/3de voor de maand 08/2022 dat verkeerdelijk aan Opgroeien werd betaald. Door deze herberekening wordt de nog openstaande schuld gereduceerd tot € 319,97. De brief met deze herberekening zal in de loop van volgende week aan betrokkene worden bezorgd.”

- Begrijp ik het goed dat er vanaf maart 2023 geen betalingen meer zijn gebeurd in het dossier tot en met december 2023? Dus in december 2023 (moment waarop het dossier herzien werd) werden de betalingen voor de periode van april 2023 tot en met november 2023 foutief aan verzoekster betaald?

“Dat klopt, in december 2023 werden de betalingen van het 1/3de voor de periode van april 2023 tot en met november 2023 voor en foutief aan verzoekster betaald en in dezelfde maand teruggevorderd.”

- Wordt betrokkene ingelicht over die financiële beslissingen (D227) die werden genomen (dus betaling van 1/3 aan vader voor periode tot 1/9/22 én betaling van 1/3 op spaarboekje voor periode vanaf 1/9/22)? Wat is jullie standpunt over de goede trouw van betrokkene?

“Op het moment dat we de financiële beslissing hebben verwerkt, in december 2023 dus, hebben we deze info in onze terugvorderingsbrief vermeld. Voorheen hadden we daar geen kennis van. In de veronderstelling dat betrokkene op de hoogte is gebracht door de bevoegde dienst die de beslissing over het 1/3de neemt, gaat ervan uit dat betrokkene op de hoogte was.”

5. Beoordeling in rechte:

De bewindvoerder van verzoekster tekent beroep aan tegen de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 21 december 2023, waarbij het Groeipakket voor de kinderen en voor de periode van januari 2023 tot en met november 2023 van verzoekster wordt teruggevorderd. Dit betreft 1/3de van het Groeipakket voor de maanden januari tot en met juni 2023 en september tot en met november 2023, de supplementaire toeslag van april 2023 en het volledige Groeipakket voor de maanden juli en augustus 2023.

5.1. Bewindvoering

Mr. werd bij beschikking van het Vredegerecht te d.d. 12 februari 2015 aangesteld als bewindvoerder over de goederen van verzoekster, waarbij het volgende werd gesteld:

In het vonnis wordt uitdrukkelijk het volgende bepaald:

“Verklaart het verzoek ontvankelijk en gegrond als volgt.

Verklaart dat:

....., (...), onbekwaam is, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden en gezondheidstoestand van de beschermde persoon, tot het stellen van volgende aangegeven handelingen:

(...)

7. het optreden in rechte als eiser en verweerder;

(...)

16. het stellen van handelingen met betrekking tot het dagelijks beheer meer bepaald alle handelingen die betrekking hebben op het beheer van zichtrekeningen, spaarrekeningen, termijnrekeningen, effectenrekeningen en verzekeringsproducten en dit ongeacht het bedrag;

(...)

Beslist:

- dat de bewindvoerder-vertegenwoordiger over de goederen de sociale uitkeringen en/of andere inkomsten van de beschermde persoon zal ontvangen;

(...)”

In de bijlage 1 bij de Toelichtingsnota nr. 19 van 26 oktober 2021 betreffende de “Vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure” van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket worden in het kader van de terugvorderingsprocedure volgende administratieve richtlijnen gegeven wanneer de ontvanger onder bescherming is/wordt geplaatst:

“2.12. Ontvanger wordt onder bescherming geplaatst

Als na de overdracht van het dossier aan Vlabel blijkt dat de ontvanger onder bescherming werd geplaatst, zal Vlabel hiervan op de hoogte worden gesteld door de bewindvoerder of de eventueel aangestelde gerechtsdeurwaarder. In dit geval wordt de invordering door Vlabel stopgezet en wordt het dossier aan Vlabel terugbezorgd, eventueel samen met de gegevens van de bewindvoerder. Vlabel verricht verder onderzoek en vraagt de vereiste documenten op. Vlabel gaat ook na of de diverse documenten van de uitbetaler rechtsgeldig werden verzonden. In het geval Opgroeien regie het aangewezen vindt dat de invordering wordt verdergezet, brengt Opgroeien regie Vlabel hiervan op de hoogte.”

In Toelichtingsnota 21 van 1 februari 2022 betreffende privacy van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket wordt het volgende gesteld met betrekking tot de bewindvoerder:

“2.2. Advocaat, schuldbemiddelaar, voogd en voorlopig bewindvoerder

De advocaat, de voogd en de voorlopig bewindvoerder hebben, als wettelijke vertegenwoordiger, recht op dezelfde informatie als de actor waarvoor zij optreden.”

In Toelichtingsnota 7 van 18 april 2019 betreffende de aanduiding begunstigden, betaalmodaliteit en inkomstenkern van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket wordt het volgende bepaald met betrekking tot de tussenkost van de bewindvoerder:

“5.5. Tussenkost van bewindvoerder of schuldbemiddelaar

Als er in een dossier tussenkost is van een bewindvoerder of schuldbemiddelaar, dan heeft dit gevolgen op niveau van de betaalmodaliteit.

De aanwijzing van de begunstigden en de inkomstenkern worden bepaald zoals beschreven in punt 4 van dit document met als enige verschil dat de betaalmodaliteit de aangeduide bewindvoerder of schuldbemiddelaar is. Voor het overige blijft de bestaande procedure verder gelden.

5.5.1. Bewindvoerder

Het instellen van een bewindvoering wordt door de vrederechter op maat gemaakt van de beschermde persoon.

Eenzijds is er sprake van bijstand of vertegenwoordiging en anderzijds kan het gaan om een bewind over de persoon of over de goederen of over beide.

In geval van bijstand zal de bewindvoerder overleggen met de beschermde persoon maar zal deze wel zelf de rechtshandelingen stellen. De vrederechter stelt bovendien een lijst op met handelingen waarvoor de beschermde persoon steeds de voorafgaandelijke en schriftelijke toestemming van de bewindvoerder nodig heeft. Alle documenten die betrekking hebben op deze handelingen moeten door de bewindvoerder mee ondertekend worden.

Bij vertegenwoordiging zal de bewindvoerder zelf de beslissingen nemen voor de beschermde persoon. Hij zal optreden in naam en voor rekening van de beschermde persoon. Zowel bijstand als vertegenwoordiging kunnen ingesteld worden bij bewind over de persoon, de goederen of allebei.

Bij elk type bewindvoering dient de rechter uitdrukkelijk in zijn beschikking de handelingen op te sommen waarvoor de beschermde persoon onbekwaam is en dus de voorafgaandelijke en schriftelijke toestemming van zijn bewindvoerder nodig heeft of vertegenwoordigd wordt door zijn bewindvoerder.

Concreet betekent dit dat wanneer de uitbetalingsactor in kennis wordt gesteld van de bewindvoering, de beschikking dient geraadpleegd te worden om de impact op de uitbetaling van de gezinsbijslagen te evalueren.

Volgende situaties kunnen zich voordoen :

- *De beschikking vermeldt geen specifieke bepalingen die een invloed hebben op de uitbetaling van de gezinsbijslagen (de beschermde persoon kan alle handelingen met betrekking tot het ontvangen van inkomsten, de uitoefening van het ouderlijk gezag en/of bepalingen met betrekking tot de begunstigde zelf uitvoeren).*

--> de bepalingen van boek 2, deel 4, titel 2 Groeipakketdecreet blijven onverminderd van toepassing.

- *De beschikking vermeldt één of meerdere specifieke bepalingen die een invloed hebben op de uitbetaling van de gezinsbijslagen.*

--> Afhankelijk van het type bewind zal de beschermde persoon de voorafgaandelijke en schriftelijke toestemming van de bewindvoerder nodig hebben of vertegenwoordigd worden door de bewindvoerder in het kader van boek 2, deel 4, titel 2 Groeipakketdecreet.

- Indien de beschermde persoon de jongste van beide begunstigen is zal de bewindvoerder een keuze van uitbetalingsactor en rekening kunnen maken in geval van onenigheid met de oudste begunstigde. Het kan gaan om een rekening voor het bewind of een rekening op naam van de beschermde persoon.

- Indien de beschermde persoon niet de jongste van beide begunstigen is, zal de keuze van de jongste bepalend zijn indien er onenigheid bestaat met betrekking tot de keuze.”

Gelet op het feit dat Mr. bij hogergenoemde beschikking als bewindvoerder over de goederen van verzoekster werd aangesteld waarbij uitdrukkelijk werd vermeld dat de bewindvoerder de sociale uitkeringen ontvangt en hij de rekeningen van verzoekster beheert, diende Mr. in kennis te worden gesteld van elke beslissing van verwerende partij die verzoekster in haar rechten raakt.

Uit de stukken van het dossier blijkt dat verwerende partij op 21 december 2023 de terugvorderingsbrief aan verzoekster richtte en dat zij op dezelfde datum eveneens een brief aan de bewindvoerder richtte. De Geschillencommissie stelt echter vast dat er in de brief die aan de bewindvoerder werd gericht, werd gesteld dat verzoekster recht had op een bedrag van 0,00 euro. Er werd gemeld dat er voor de periode van januari 2023 tot en met november 2023 een schuld was van 2.348,36 euro, maar niet dat verzoekster dit bedrag diende terug te betalen, laat staan dat er betalingsinformatie werd meegedeeld. In de berekeningstabel werd overal het bedrag 0,00 euro ingevuld, zodat de bewindvoerder ook niet de samenstelling van het bedrag kon nagaan.

5.2. Begunstigden in het Groeipakketdecreet – specifiek bij plaatsing in een instelling:

Aangezien de kinderen en geboren zijn vóór 1 januari 2019 (de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet) zijn op hen de overgangsmaatregelen van het Groeipakketdecreet van toepassing.

Artikel 210, §5 Groeipakketdecreet bepaalt:

“§5. Als een rechtgevend kind dat kinderbijslag ontvangt overeenkomstig paragraaf 1, op 31 december 2018 geplaatst was in een instelling en vanaf of na 1 januari 2019 niet meer geplaatst is in de instelling, wijzigt de kinderbijslag, zoals die overeenkomstig de proportionele verdeelsleutel op grond van de kinderbijslagreglementering is vastgesteld op 31 december 2018. Die wijziging geldt voor elk van de rechtgevende kinderen van het gezin van het geplaatste kind die kinderbijslag ontvangen overeenkomstig paragraaf 1, zoals dat gezin het laatst bekend is. Als een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag overeenkomstig paragraaf 1 en dat behoort tot het gezin van een kind dat op 31 december 2018 geplaatst was in een instelling, vanaf of na 1 januari 2019 niet langer recht geeft op kinderbijslag of het gezin van de bijslagtrekkende of begunstigen verlaat, wijzigt ook de kinderbijslag voor die rechtgevende kinderen, zoals die overeenkomstig de proportionele verdeelsleutel is vastgesteld op 31 december 2018.

(...)

*In de situaties, vermeld in het eerste, tweede en derde lid, geeft elk van de rechtgevende kinderen van het gezin van het geplaatste kind vanaf dat ogenblik recht op de kinderbijslag, zoals die voor die kinderen is vastgesteld overeenkomstig paragraaf 2, los van de plaatsing in een instelling.
(...).”*

Artikel 226 van het Groeipakketdecreet bepaalt:

*“(…)
§3. In afwijking van paragraaf 1, als met toepassing van artikel 210, §5, tweede lid, een rechtgevend kind dat tot het gezin van het geplaatste kind behoort, vanaf of na 1 januari 2019 niet langer recht geeft op kinderbijslag of het gezin van zijn bijslagtrekkende of begunstigden verlaat, of als er, met toepassing van artikel 210, §5, derde lid, een nieuw rechtgevend kind, dat voldoet aan artikel 210, §1, vanaf of na 1 januari 2019 in het gezin van het geplaatste kind bij komt, wordt de uitbetaalde toelage voor het geplaatste kind vanaf of na 1 januari 2019 verdeeld tussen de instelling en de bijslagtrekkende of begunstigden, overeenkomstig de bepalingen van artikel 68.”*

Artikel 68 Groeipakketdecreet bepaalt:

*“§1. Als een rechtgevend kind door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling wordt geplaatst, wordt de uitbetaling van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2, met uitzondering van het startbedrag geboorte en het startbedrag adoptie, verdeeld tussen de instelling en de begunstigden.
§2. De Vlaamse Regering bepaalt de toekennings- en verdelingsregels, vermeld in paragraaf 1, van de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, vermeld in paragraaf 1, tussen de instelling en de begunstigden. De Vlaamse Regering kan hiertoe ook de overheid aanduiden aan wie het deel van de toelage bestemd voor de instelling dient te worden toegekend.
(...).”*

De toekennings- en verdelingsregels waarvan sprake in artikel 68 van het Groeipakketdecreet werden uitgewerkt in het Besluit van de Vlaamse Regering d.d. 29 juni 2018 houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 04.09.2018) – hierna BVR Begunstigden genoemd.

Artikel 8 van het BVR Begunstigden bepaalt:

“De gezinsbijslagen, vermeld in boek 2, deel 1, van het decreet van 27 april 2018, verschuldigd voor een rechtgevend kind dat door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling is geplaatst, worden voor twee derde aan die instelling en voor één derde aan de begunstigden betaald.

Als een rechtgevend kind ten laste van het agentschap Opgroeien regie wordt geplaatst, wordt, in afwijking van het eerste lid, twee derde van de gezinsbijslagen aan het Fonds Jongerenwelzijn uitbetaald.

De minister bepaalt de nadere regels voor de toepassing van de verdeelsleutel, vermeld in het eerste lid.”

Artikel 2 van het Ministerieel Besluit van 15 maart 2019 houdende de nadere regels voor de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid² bepaalt:

“De begunstigden van het een derde, vermeld in artikel 8, eerste lid, van het besluit van 29 juni 2018, zijn de begunstigden, vermeld in boek 2, deel 4, titel 1, hoofdstuk 1, van het Groeipakketdecreet van

² BS 17.05.2019.

2018, tenzij er een andersluidende beslissing van de jeugdrechtbank of de plaatsende overheid is.”

Toelichtingsnota 7 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket d.d. 18 april 2019 betreffende de aanduiding begunstigden, betaalmodaliteit en inkomstenkern³ bepaalt daarbij specifiek het volgende in geval van plaatsing van het kind in een instelling:

“5.2.1. Kind is geplaatst in een instelling

(...)

--> **Betaling 1/3de aan een natuurlijke persoon**

Bijslagtrekkende(kern)	Begunstigden(kern)
<i>Bijslagtrekkende(kern):de bijslagtrekkende op 31.12.2018</i>	<i>Begunstigden(kern):de ouder(s)/de opvoeders</i>
Betaalmodaliteit: 1/3 ^{de} aan bijslagtrekkende op 31.12.2018 en 2/3 ^{de} aan Jongerenwelzijn of de instelling	Betaalmodaliteit: 1/3 ^{de} aan de begunstigde van voor de plaatsing, 2/3 ^{de} aan de instelling of Jongerenwelzijn.
<i>Inkomstenkern: bijslagtrekkende voor het 1/3de (+partner) - betaling sociale toeslag aan 100%</i>	<i>Inkomstenkern: de ouder(s). Bij scheiding vormen zij elk afzonderlijk een inkomstenkern</i>

De begunstigenkern van voor de plaatsing blijft tijdens de plaatsing verder de begunstigenkern. Wanneer het plaatsingsbericht vermeldt dat het 1/3de dient betaald te worden aan een andere persoon dan de begunstigde(n) voor de plaatsing, wordt het kind vanaf de datum van ontvangst van die beslissing geacht deel uit te maken van het gezin van deze nieuwe begunstigde voor het 1/3de. De inkomstenkern wordt dan gevormd door de nieuw begunstigde en desgevallend zijn (huwelijks)partner met wie hij een feitelijk gezin vormt.”

5.3. Verdeelsleutel 1/3de – 2/3de bij plaatsing:

Toelichtingsnota 16 van 2 oktober 2020 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende plaatsing in een instelling geeft een verdere verduidelijking over deze verdeelsleutel indien er sprake is van een plaatsing:

“1. De toepassing van de verdeelsleutel 1/3de – 2/3^{de}

Voor rechtgevende kinderen geplaatst in een instelling worden de gezinsbijslagen volgens de verdeelsleutel 1/3de - 2/3de betaald (art. 8 BVR Begunstigden).

- 1/3de wordt betaald:
 - aan de begunstigde(n) voor de plaatsing;
 - of op een geblokkeerde rekening op naam van het kind (door beslissing van Jeugdrechtbank);
 - of aan een specifiek vermelde persoon: dit kan een ouder/opvoeder zijn of een bij naam genoemde persoon.

Wanneer er via vonnis, beschikking of beslissing Toegangspoort beslist wordt dat het 1/3de aan een andere persoon, een andere begunstigde of op rekening op naam van het kind dient te worden betaald dan wordt het 1/3de betaald volgens het vonnis, de beschikking of de beslissing Toegangspoort. (eigen onderlijning van de Geschillencommissie)

³ Moet gelezen worden in het kader van de Mededeling A/34 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

Meer uitleg hierover volgt in punt 3 - De beslissing over de betaling van het 1/3de.

- Afhankelijk van de soort plaatsing wordt het 2/3de betaald aan:
 - Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn);
 - of de instelling zelf.

Meer uitleg hierover volgt in punt 2 - Soorten plaatsingen in een instelling.

Zodra het 1/3de wordt toegekend wordt ook het 2/3de betaald aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn) of aan de instelling (bij plaatsing via VAPH of CKG).

(...)

2. Soorten plaatsingen in een instelling

Er is een onderscheid tussen plaatsingen in een instelling via:

- VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) of CKG (Centra voor kindercare en gezinsondersteuning): het 2/3de wordt betaald aan de instelling;
- Jeugdhulp: het 2/3de wordt betaald aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn).

(...)

2.2. Plaatsingen via Jeugdhulp

2.2.1. Melding van plaatsing en bestemming van het 1/3de via D227

Bij een plaatsing in een instelling via Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn), wordt de plaatsing en de beslissing over de bestemming van het 1/3de steeds meegedeeld aan de hand van een officieel plaatsingsbericht (D227) dat alle nodige informatie bevat, zoals de:

- melding van plaatsing: gegevens geplaatst kind (naam, rijksregisternummer, etc.), adres voorziening, gegevens plaatsende instantie, begindatum plaatsing (en eventueel einddatum);
- melding bij wijziging plaatsing: vb. verandering van instelling, verlenging van plaatsing;
- melding einde plaatsing;
- beslissing over de betaling van het 1/3de of wijziging van het 1/3de.

Dit bericht is de authentieke bron. De gegevens in de D227 zijn in principe correct en volledig. Er wordt bijgevolg geen bijkomend formulier P3 (of gelijkaardig formulier) meer verstuurd naar de instelling om de gegevens te verifiëren.

De dispatching van de plaatsingsberichten gebeurt door het Agentschap Opgroeien. Wanneer een uitbetalingsactor een D227 ontvangt en niet (meer) bevoegd is voor het dossier, dan wordt de D227 onverwijld doorgestuurd naar de bevoegde uitbetalingsactor met plaatsingen@opgroeien.be in CC.

Als de begunstigden meedelen dat zij niet akkoord zijn met de gegevens in de D227, dienen zij zelf contact op te nemen met Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn) zodat een verbeterde D227 kan gestuurd worden.

De D227 kan vermelden dat het 1/3de moet worden betaald:

- aan de begunstigde(n) voor de plaatsing;

- op een geblokkeerde rekening op naam van het kind;
- aan een specifiek vermelde persoon: dit kan een ouder/opvoeder zijn of een bij naam genoemde persoon.

Daarnaast is het ook mogelijk dat er geen bestemming van het 1/3de wordt vermeld.

Dit wordt verder toegelicht in punt 3 - De beslissing over de betaling van het 1/3de.

Wanneer de consulent een D227 ontvangt waarin er een nieuwe beslissing over het 1/3de staat vermeld, dan wordt deze wijziging toegepast vanaf de maand van ontvangst van de D227, rekening houdend met een eventuele wijziging van begunstigde(n). Wanneer er sprake is van een wijziging van begunstigde, dan gaat de wijziging in vanaf de maand volgend op het vonnis, de beschikking of de beslissing Toegangspoort. (eigen onderlijning)

Als de D227 een einddatum in de toekomst bevat en er wordt geen bericht van verlenging ontvangen dan stopt de plaatsing op de einddatum.

Wanneer de D227 geen einddatum bevat dan loopt de plaatsing door.

De verwerkingstermijn van 30 kalenderdagen blijft behouden en begint te lopen vanaf de ontvangst van de D227 (= verzenddatum vermeld op D227). Bij laattijdige verwerking van de D227 door de uitbetalingsactor kan de te goeder trouw niet worden ingeroepen. Deze betalingen dienen geregulariseerd te worden, met betaling van het 2/3de aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn).

3. De beslissing over de betaling van het 1/3^{de}

Binnen het Groeipakketdecreet kan het 1/3de betaald worden:

- op een geblokkeerde rekening op naam van het kind;
- of aan de begunstigde(n) voor de plaatsing;
- of aan een specifiek vermelde persoon: dit kan een ouder/opvoeder zijn of een bij naam genoemde persoon (aangeduid bij vonnis, beschikking of beslissing Toegangspoort).

(...).”

In casu kan het volgende worden vastgesteld:

Vader was de oorspronkelijke bijslagtrekkende voor de kinderen

Verzoekster werd bij vonnis van de Familierechtbank te, d.d. 24 april 2020, door verwerende partij ontvangen op 27 mei 2020, aangeduid als ontvanger van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

De kinderen waren geplaatst via het Agentschap Jongerenwelzijn in het 2/3de van de gezinsbijslag wordt betaald aan het Agentschap Jongerenwelzijn. In het eerste plaatsingsbericht D227 d.d. 17 december 2022 werd vader aangeduid als ontvanger van het 1/3de van de gezinsbijslagen voor de kinderen voor de periode van 15 januari 2009 tot 1 september 2022. (zie met betrekking tot de D227: supra en Toelichtingsnota 16 van 2 oktober 2020 betreffende plaatsing in een instelling van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket). In het tweede plaatsingsbericht D227 d.d. 17 december 2022 werd beslist dat het 1/3de van het Groeipakket vanaf 1 september 2022 op de resp. spaarrekeningen van de kinderen zelf betaald dient te worden.

Er lijkt bij de bewindvoerder verwarring te bestaan of er wel sprake is van een plaatsing omdat de kinderen op internaat zitten, maar het gaat niettemin toch om een plaatsing (via Jongerenwelzijn) zoals blijkt uit de plaatsingsberichten. Het verblijf in een internaat is een modaliteit van de plaatsing. In tegenstelling tot wat de bewindvoerder van verzoekster dus beweert, zijn de kinderen tot op heden nog steeds geplaatst. Dit werd per e-mail d.d. 12 maart 2024 bevestigd aan het secretariaat van de Geschillencommissie door de dienst plaatsingen van het Agentschap Opgroeien.

Verwerende partij heeft bijgevolg correct geoordeeld dat de gezinsbijslagen voor de kinderen niet meer aan verzoekster uitbetaald dienden te worden vanaf januari 2023, aangezien zij het 1/3de van het Groeipakket vanaf die datum dient te betalen op de resp. spaarrekening van de kinderen. Het overige 2/3de van het Groeipakket dient verder betaald te worden aan het Agentschap Jongerenwelzijn.

5.4. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag aan uitbetaald Groeipakket

De vraag dient echter gesteld te worden of verwerende partij -ondanks hogergenoemde plaatsingsberichten en de ontvangst van de D227 in december 2022- een fout maakte door het 1/3de voor de kinderen en in de periode vanaf januari 2023 tot en met november 2023 alsnog aan verzoekster te betalen én of verzoekster er zich rekenschap van kon geven dat deze betalingen onverschuldigd waren.

5.4.1. Algemene principes

- Burgerlijk Wetboek en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:

Conform de bepalingen van artikel 1376 oud BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

De bepalingen van artikel 5.133 en art. 5.134 nieuw BW⁴ luiden als volgt:

“Art. 5.133. Definitie Er is onverschuldigde betaling, indien de betaling is verricht: 1° zonder schuld; 2° door de schuldenaar ten gunste van een persoon die geen schuldeiser was; of 3° door een andere persoon dan de schuldenaar ten gunste van de schuldeiser, voor zover de betaling per vergissing of onder dwang werd verricht.

Art. 5.134. Restitutieverbintenis Diegene die een onverschuldigde betaling heeft ontvangen, is verplicht ze terug te geven overeenkomstig de artikelen 5.115 tot 5.122.”

In het kader van het Groeipakket bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet uitdrukkelijk dat onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid in principe worden teruggevorderd en dit in eerste instantie door middel van inhoudingen door verwerende partij op de nog te betalen toekomstige toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

- Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, § 1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet:

⁴ Wet d.d. 28 april 2022 houdende boek 5 "Verbintenissen" van het Burgerlijk Wetboek, BS 01.07.2022.

De bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De memorie van toelichting stelt daarbij het volgende:

“De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken. Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- **Rechtspraak en administratieve praktijk:**

Voor het toepasselijke referentiekader inzake rechtspraak en administratieve praktijk verwijst de Geschillencommissie naar de eerdere beslissing nr. 2019/017 d.d. 22.11.2019 van de Geschillencommissie waarin verwezen werd naar de administratieve onderrichtingen in het kader van de Algemene Kinderbijslagwet die volgens het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nog steeds instructief kunnen zijn.

Tot en met 31 december 2018 golden onder de toepassing van de federale Algemene Kinderbijslagwet gelijklopende bepalingen, terug te vinden in artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde (ingevoerd bij Wet van 11 april 1995 – verder HSV genoemd) die stellen dat: *“Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.*

Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.

Het vorige lid is niet van toepassing indien de sociaal verzekerde weet of moest weten, in de zin van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie.”

In dit kader kan wat betreft de voormelde bepalingen van artikel 17 HSV worden verwezen naar de reeds bestaande rechtspraak waar zich een duidelijke tendens voordeed om te concluderen dat de sociaal verzekerde gelet op de complexiteit van de regelgeving niet kan geacht worden te weten of te moeten weten dat hij/zij al dan niet recht had op het onverschuldigde bedrag wanneer hij/zij te goeder trouw was en dat hij/zij erop mag vertrouwen dat de sociale zekerheidsinstelling de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Omgekeerd werd doorgaans geoordeeld dat er wél tot terugvordering kan worden overgegaan indien de sociaal verzekerde niet te goeder trouw was, waaromtrent de bewijslast bij de socialezekerheidsinstelling ligt (zie bvb. arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 maart 2013 A.R. 2012/AH/227; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Nijvel, afdeling Waver van 28 juli 2015 A.R. 14/3052/A; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Gent, afdeling Sint-Niklaas van 16 januari 2015 A.R. 14/1092/A en arrest van het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik van 7 mei 2018 A.R. 2017/AL/122).

In de administratieve praktijk werd er door de kinderbijslagfondsen bij de toepassing van de bepalingen van artikel 17 HSV eveneens naar gestreefd om bij een fout van het kinderbijslagfonds enkel terug te vorderen indien het vermoeden van de goede trouw van de sociaal verzekerde kon worden weerlegd (zie de omzendbrief CO nr. 1402 van 26 februari 2015).

Deze administratieve praktijk werd in het kader van het Groeipakketdecreet voortgezet waarbij kan worden verwezen naar de Toelichtingsnota nr. 19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure.

Daarin wordt het volgende bepaald met betrekking tot de terugvordering van onverschuldigde betalingen:

“3. Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten.

(...)

3.3. Onverschuldigde betalingen: categorieën A t.e.m. E

Juridische of materiële fouten die aan de basis van een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid liggen, brengen onverschuldigde betalingen met zich mee.

Onverschuldigde betalingen zijn betalingen waarbij de decretale bepalingen en reglementeringen niet correct zijn toegepast. Elke onverschuldigde betaling wordt ingedeeld in een categorie op basis van zijn oorzaak. Deze indeling is noodzakelijk om te bepalen of een onverschuldigd bedrag al dan niet moet teruggevorderd worden.

Onverschuldigde betaling type A⁵

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *het onverschuldigd bedrag aan een juridische of materiële fout van een uitbetalingsactor te wijten is*

EN

- *bij de betaling de begunstigde te goeder trouw⁶ is.*

Onverschuldigde betaling type B⁷

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde*

OF

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hierbij is het aan de uitbetalingsactoren om het vermoeden van de goede trouw van de begunstigde te weerleggen⁸.*

(...).”

Met betrekking tot de ‘goede trouw’ van de begunstigde als bedoeld bij de voormelde onverschuldigde betalingen types A en B, wordt verwezen naar punt 5.3.1 van dezelfde toelichtingsnota waarbij wordt gesteld dat:

“5.3.1. Te goeder trouw⁹

Een ontvanger wordt geacht te goeder trouw te zijn als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen.

Gelet op de complexiteit van de regelgeving kan de ontvanger niet worden geacht te weten of te moeten weten dat hij al dan niet recht had op de onverschuldigde betaalde toelage wanneer de ontvanger ter goeder trouw was en dat hij erop mag vertrouwen dat de uitbetalingsactor de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Het is aan de uitbetalingsactor om het vermoeden van de goede trouw van de ontvanger te weerleggen. Om de goede trouw te beoordelen moet de uitbetalingsactor het standpunt innemen van een ontvanger die handelt met ‘normale voorzichtigheid en toewijding’ en niet dat van de

⁵ “In bepaalde gevallen is de onverschuldigde betaling niet te wijten aan een fout van de uitbetalingsactor of de begunstigde, maar te wijten aan een systeemfout in de CGPA of een ander IT-matig probleem. In dergelijke gevallen spreken we van een onverschuldigde betaling type A bis.”

⁶ “Zie punt 5.3.1.”

⁷ “Onverschuldigde betalingen type B die kleiner zijn dan 50 of 200 euro kunnen in de CGPA worden afgeschreven, los van de kwalificatiecode. Het is hierbij niet de bedoeling dat deze eerst naar een onverschuldigde betaling type A worden omgezet.”

⁸ “Zie punt 5.3.1.”

⁹ “Geschillencommissie, 22 november 2019, GC/19/0058.”

concrete ontvanger die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit dat de concrete ontvanger het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden, geen weerslag.

De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is.”*

5.4.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de uitbetalingsactor in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een juridische of materiële fout van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

a) Mogelijke fout van verwerende partij

De Geschillencommissie stelt vast dat verwerende partij ten onrechte overging tot betaling voor de kinderen en van het 1/3de van het Groeipakket in de periode van januari tot en met juni 2023 en september 2023 tot en met november 2023, de supplementaire toeslag in april 2023 en het volledige Groeipakket in de maanden juli en augustus 2023 (waarvan een gedeelte recent nog geregulariseerd werd – infra).

Verwerende partij stelt immers op 2 december 2022 verschillende plaatsing- en annuleringsberichten te hebben ontvangen voor de drie kinderen; de D227 (de financiële beslissing met betrekking tot de betaling van het 1/3de van het Groeipakket) stelt zij ontvangen te hebben op 17 december 2022. Het dossier werd in onderzoek gezet vanaf maart 2023, waarna het in december 2023 opnieuw behandeld werd.

Ondanks dat verwerende partij de D227 dus ontving in december 2022 en het dossier in onderzoek zette vanaf maart 2023, ging zij in december 2023 toch nog over tot een herziening van het dossier, waarbij voor de kinderen en voor de maanden januari tot en met juni 2023 1/3de van het Groeipakket aan verzoekster werd betaald, de supplementaire toeslag in april 2023, evenals het volledige Groeipakket voor de maanden juli en augustus 2023, terwijl dit bedrag op de spaarrekening van de kinderen betaald diende te worden op basis van de D227 die verwerende partij reeds op 17 december 2022 ontving. Verwerende partij stelde ondertussen dat er aan de beslissing d.d. 21 december 2023 nog regularisaties dienden te gebeuren (o.a. voor de maanden juli en augustus 2023), omdat de kinderen tijdens die maanden niet geplaatst waren. Door deze herberekening werd de nog openstaande schuld gereduceerd tot 319,97 euro (ipv 2.348,36 euro, zoals weergegeven in de brief d.d. 21 december 2023).

De Geschillencommissie stelt dat de betwiste beslissing d.d. 21 december 2023 van verwerende partij is aangetast door een **fout** in de zin van de bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet.

Dat er sprake was van een fout, wordt door verwerende partij overigens ook erkend in haar e-mail d.d. 21 maart 2024 gericht aan het secretariaat van de Geschillencommissie: *“Dat klopt, in december 2023 werden de betalingen van het 1/3de voor de periode van april 2023 tot en met november 2023 voor en **foutief** aan verzoekster betaald en in dezelfde maand teruggevorderd.”* (eigen markering van de Geschillencommissie).

b) Vraag of de begunstigde er zich rekenschap van had kunnen geven dat het Groeipakket ten onrechte werd ontvangen

De Geschillencommissie verwijst naar de Toelichtingsnota nr. 19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure, waarbij uitdrukkelijk het volgende wordt gesteld:

“De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is.”*

Verwerende partij stelt in haar e-mail d.d. 13 maart 2024 met betrekking tot de goede trouw het volgende:

“Op het moment dat we de financiële beslissing hebben verwerkt, in december 2023 dus, hebben we deze info in onze terugvorderingsbrief vermeld. Voorheen hadden we daar geen kennis van. In de veronderstelling dat betrokkene op de hoogte is gebracht door de bevoegde dienst die de beslissing over het 1/3de neemt, gaat ervan uit dat betrokkene op de hoogte was.”

De Geschillencommissie meent dat verzoekster er zich geen rekenschap van kon geven dat zij geen recht had op het 1/3de van het Groeipakket voor de kinderen en voor de maanden januari 2023 tot en met juni 2023 en voor de maanden september 2023 tot en met november 2023, op de supplementaire toeslag van april 2023, evenals op het volledige Groeipakket voor de maanden juli en augustus 2023.

De Geschillencommissie stelt vast dat verzoekster bij vonnis van het Vrederegerecht te d.d. 12 februari 2015 een bewindvoerder over de goederen aangesteld kreeg, die de sociale uitkeringen ontvangt en haar rekeningen beheert.

De Geschillencommissie meent dan ook dat louter op basis van deze rechtsbescherming, het principe dat bij de beoordeling van de goede trouw in hoofde van verzoekster het standpunt dient te

worden ingenomen van “een sociaal verzekerde die handelt met ‘normale voorzichtigheid en toewijding’” (cf. supra), in casu niet van toepassing kan zijn.

Daarbij kan eveneens opgemerkt worden dat verzoekster bij vonnis van de Familierechtbank te d.d. 24 april 2020 (vertegenwoordigd door haar raadsman Mr. én bijgestaan door haar bewindvoerder Mr.) aangeduid werd als ontvanger van de gezinsbijslagen.

Verzoekster kan dan ook niet worden geacht redelijkerwijs te moeten hebben kunnen weten dat zij ten onrechte het 1/3de van het Groeipakket voor de kinderen en voor de kwestieuze periode heeft ontvangen.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet kan worden toegepast wat betreft de door verzoekster ten onrechte ontvangen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet toepassing kan vinden zodat de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 21 december 2023 dient te worden geannuleerd.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk en **gegrond** is in die zin

- dat verwerende partij een fout gemaakt heeft bij de betaling van de gezinsbijslagen voor de maanden juli en augustus 2023 voor de kinderen, en; doch dat verwerende partij spontaan zou zijn overgegaan tot regularisatie van deze bedragen waardoor de terugvordering nog slechts betrekking zou hebben op een bedrag van 319,97 euro;
- dat verwerende partij eveneens een fout gemaakt heeft door het 1/3de van de gezinsbijslagen voor de periode van januari 2023 tot en met juni 2023 en van september 2023 tot en met november 2023, voor de kinderen en aan verzoekster uit te betalen, aangezien zij het 1/3de van het Groeipakket voor die maanden diende te betalen op de resp. spaarrekening van de kinderen en het overige 2/3de van het Groeipakket diende verder betaald te worden aan het Agentschap Jongerenwelzijn, doch dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet toepassing kan vinden zodat de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 21 december 2023 dient te worden geannuleerd.

Aldus uitgesproken te Brussel op **22 maart 2024**;

De commissie was samengesteld uit :

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en de heer Peter Keustermans (MyFamily).

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te
.....

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van dit aangetekend schrijven (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens